

Slot

Rauk Ullgard

DF -Waldheim

Author © Pieter Van Nieuwenhuyse

Library og Estrangement

(Cover: John Constable 'Hadleigh Castle')

Inhoud:

- Voorwoord
- Introductie
- Eben-Ezer
- Burg Ullgarid
- Tempel
- Reflectie

Voorwoord

Ik zoek en vind pas interessante projecten wanneer ik ze kan vergelijken met het werk waarmee ik mij bezig houd. Er zijn immers geen artiesten of filosofen waarnaar ik opkijk, ik plaats ze eerder naast mij wanneer ik de tijd daarvoor rijp acht. In mij zit een onwrikbaar individu, alle gewilde en ongewilde beïnvloeding ten spijt, dat individu komt altijd op de eerste plaats. Ik ben altijd het referentiekader. (Hieruit vloeide mijn ander werk «Rauk Ullgard» voort.) Alleen als de beïnvloeding het individu in mij vooruit kan helpen laat ik mij gewillig beïnvloeden. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er geen artiesten of filosofen zijn die ik niet inspirerend acht. Verre van! Maar ze zijn nooit vertrekpunten geweest, eerder haltes waar mijn boot aan kon meren in de verschillende fases van mijn evolutie.

De vermelding van de vernoemde artiesten in dit boek moeten dan ook gezien worden als een poging mijnentwege om een denkbeeldige ruimte te creëren (een denkbeeldige haven) waarbinnen bepaalde delen van mijn eigen werk zich in kunnen nestelen. Of zij van hun kant in zo'n ruimte willen passen of niet doet niet echt ter zake, de ruimte die ik hier creëer is immers van toepassing op een bepaalde fase/frame in mijn werk en daardoor subjectief.

Of ze ooit objectief wordt hangt van u allen af, beste lezer en van de vermaledijde academici ofte historici. Is dat mijn wens? Ik hou wel van categorieën, omdat dat het bewustwordingsproces in de hand werkt. Maar anderzijds zijn categorieën ook maar één gezichtspunt, wie dat niet wil beseffen werkt clichés in de hand. En daar ben ik allerminst voorstander van. Hoe meer categorieën hoe beter dus. Er mag natuurlijk een rangschikking of hiërarchie aan toe worden gevoegd. En zo geef ik ongewild mijn methode tot onderzoek prijs.

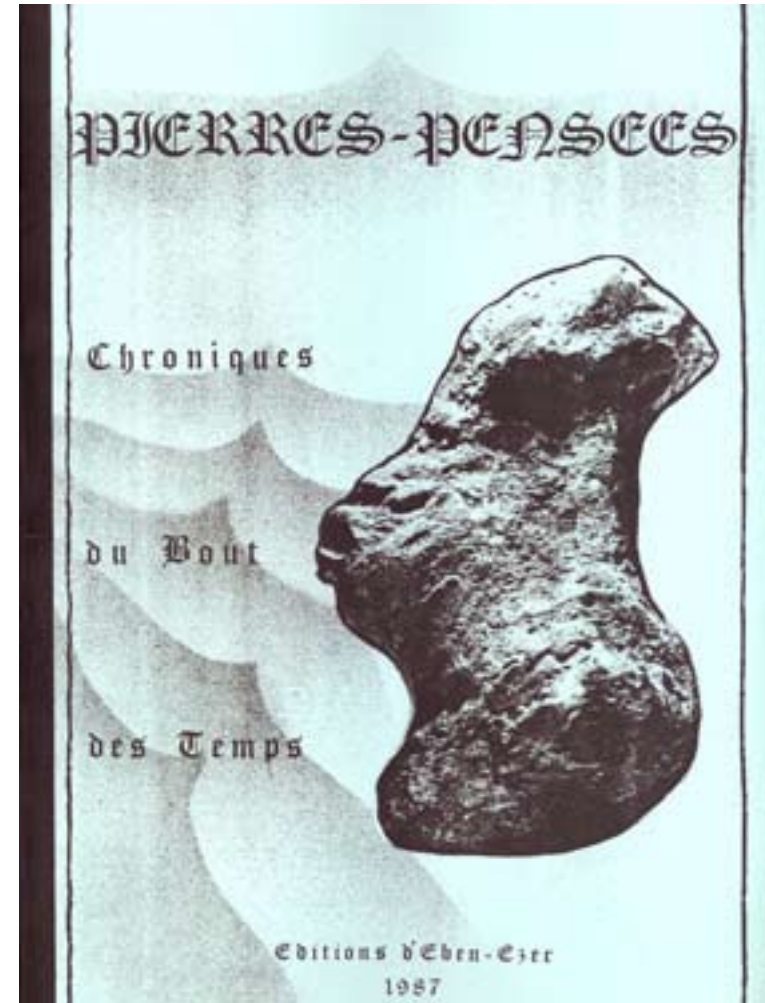
Introductie

Wat ik zo boeiend vind aan het hiernaast en hieronder getoonde werk is de schepping van een stukje nieuw land. Het gaat hier niet over kunst waarbij het object centraal staat, hoewel Dirk Wauters evolutie naar mijn inziens wel één is die bij het object vertrokken is en daardoor ook naar het voormalig decoratieve neigt, het gaat om een synthese van objecten en referenties die zich samen tot een beperkte omgeving richten. Belangrijk daarbij te vermelden is dat de synthese zich naar binnen richt, en niet naar buiten zoals de objecten in de Land Art doen, die met de omgeving of het landschap willen samenspannen. Zo kan er waarlijk een nieuwe wereld ontstaan.

Ik hou van ontdekkingstochten, en elk stukje nieuwe wereld dat mij aanstaat vervult me met een aangename ervaring. Ik wil mij kunnen thuis voelen, zodoende moet er een thuis gecreëerd worden. Dat is wat wij doen: een thuis creëren dat geijkt is op het zelf, voor het zelf, geestelijk en fysiek. En misschien is dat ook het enige nuttige dat een mens kan doen. Daardoor is deze kunstvorm ook toegankelijk en apprecieerbaar voor ieder die daarvoor open staat, hoe diep, rijk en ingewikkeld hun wereld ook moge gaan.

Eben-Ezer

Vaak worden de besten als buitenstaanders versleten of zelfs in het onbekende geduwd omdat de artistieke hoofdmoot tot een krimpende schim verwordt onder het geweld van de groten. Dat is uiteraard een natuurlijk fenomeen: enerzijds probeert de hoofdmoot haar eigen machtsgebied af te schermen daar de groten de glans van hun continuüm dreigen te besmeuren, anderzijds stellen deze radicale kunstenaars zichzelf buiten spel daar ze zich niet bezighouden met de eeuwig

wederkerende trends binnen het continuüm en de verwachtingen van de massa. Alleen aan het einde van een tijds kader, wanneer de hoofdmoot uitgekeken geraakt op zichzelf en op zoek is naar een nieuw continuüm, zullen de 'uitverkorenen' kans maken om een nieuw tijds kader mee te helpen vormgeven.

Volgens mij naderen we zo'n punt. Wie heeft het immers nog begrepen of houdt nog van degenen die tegenwoordig worden opgevoerd? De generatie neo-minimalisten en neo-conceptualisten ten spijt, zij zijn er aan voor de moeite (als ze al veel moeite hebben gedaan). Of ik blij zal zijn als ik word opgenomen in het ontwerp van een nieuw continuüm? Het zou het fysieke leven wel vergemakkelijken, maar ik sta niet te springen om de massamens te helpen in hun voortbestaan. (En laat het duidelijk zijn, de massamens is een zelfgekozen zijnstoestand, geen soort!)

Robert Garcet is een voorbeeld van iemand die ik reken tot de groten. Het geestelijk universum dat hij creëerde, zowel naar de historie als naar de theologie toe is enorm. Het is niet alleen veel en diep, zijn universum is ook echt: het is een creatie waarachter de man met zijn ganse wezen staat. En de fysieke transformatie van dat universum in de Eben-Ezer toren is daar enkel maar een uitdrukking van. In tegenstelling tot het kunstplebs, die de glans proberen op te houden (en daar helaas in slagen, ook al omdat de massa niet anders wil), vind ik deze kunstenaar echt inspirerend.

Hoewel Robert Garcets universum verre van mijn wereld is, daar ik elke vorm van religie afwijs, zitten alle structurele elementen goed. Het is die gang naar en uiting van het eigene die zo belangrijk is en die de groten boven de opgevoerde glans doen uitstijgen, die de geestelijke en fysieke verwezenlijkingen zelfs tijdloos maken. Ik denk dat dit soort van kunst veel rijker is en veel meer kanten op kan dan de gekende en vaak bewandelde kunststromingen.

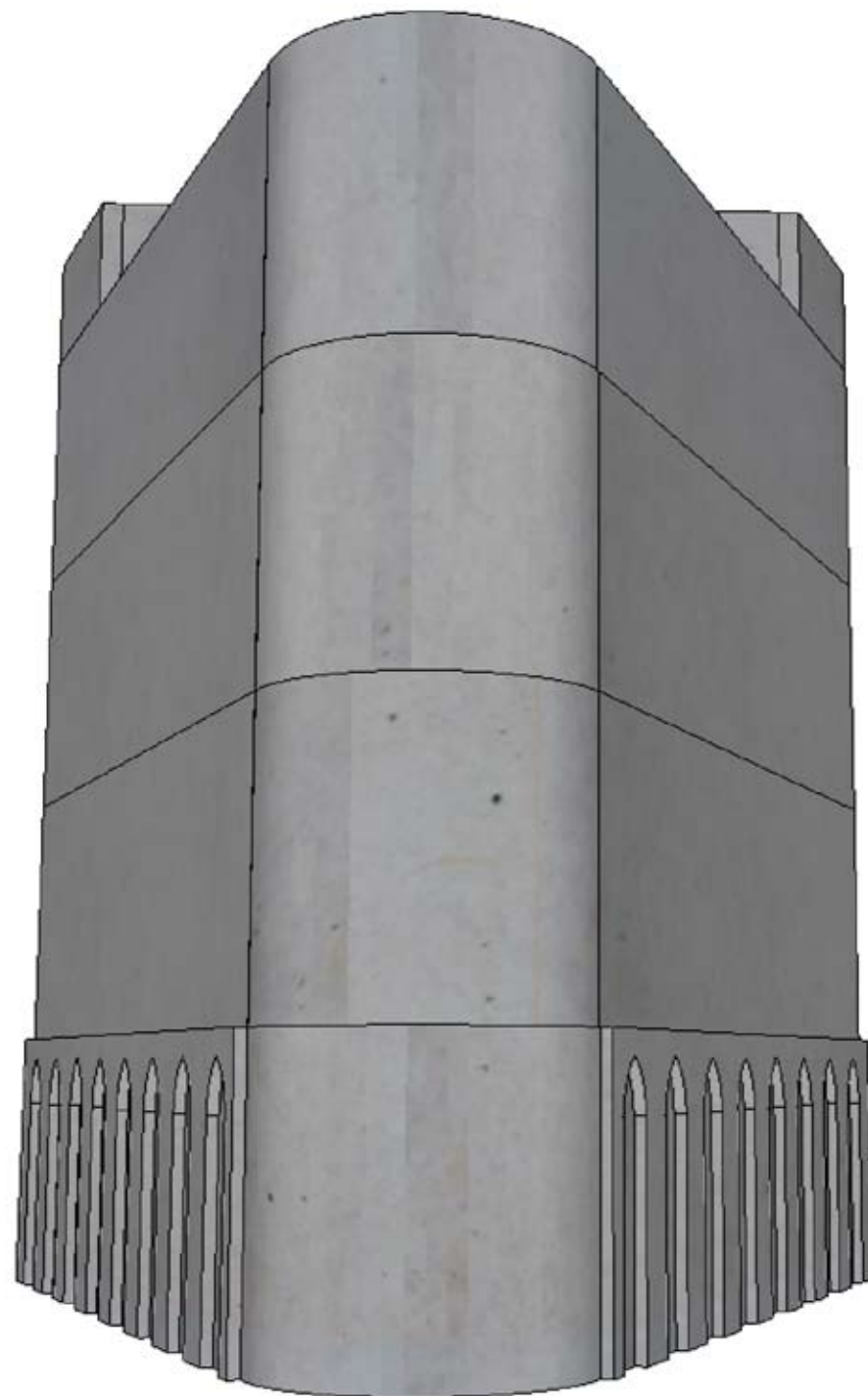
Domeinkunst (Realm Art) en de al kunstenaar

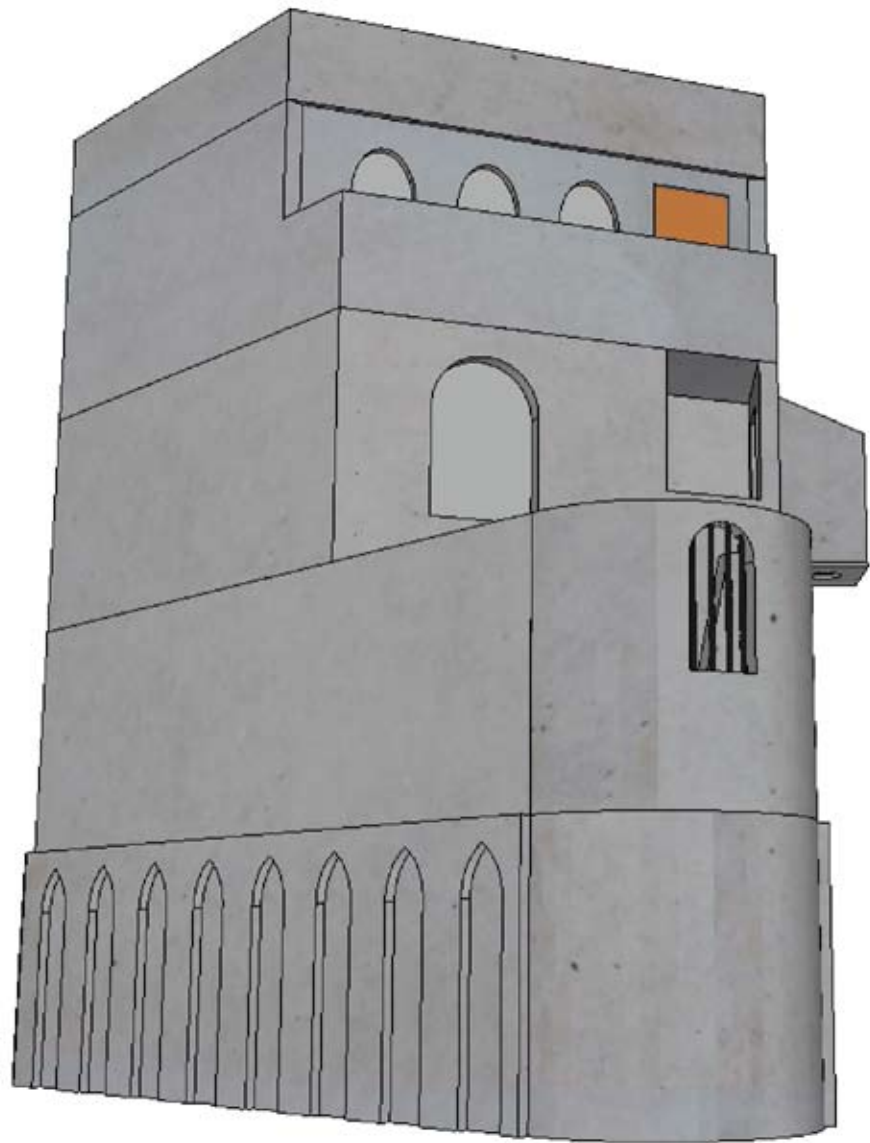
Een scheppend mens als Garcets vind ik eerder schepper dan kunstenaar. De scheppende mens schept voor zichzelf een al, op theoretisch en concreet niveau. In mijn visie is er geen opperschepper: elke schepper schept één uitgekiemde perceptie uit het onbegrensde. De schepper ontwikkelt daarom eerder een hal dan een al; als verbeelding van een omsloten geheel, ook wel bekend uit de Germaanse mythologie. Het mag dan ook niet verbazen dat een al kunstenaar zijn al wil verwezenlijkt zien, dat het niet alleen bij boeken en teksten blijft. Bij Garcet was die verwezenlijking de letterlijke interpretatie van zijn al. In mijn geval zal het eerder een streven zijn om een ideale verblijfsomgeving te creëren waarin terugtrekken mogelijk is: het zal de uiterste consequentie zijn van mijn perceptie.

Uit die verwezenlijkingen ontstaat een nieuwe kunstvorm: een soort van Environmental Art of Land Art, die volledig naar zichzelf verwijst. Zowel het landschap waarin het kunstwerk is geplaatst als het kunstwerk zelf verwijzen naar een theoretische ruimte: het al. Het landschap wordt bijna gebruikt: het al projecteert zich in het landschap. Van een klassiek kunstwerk is nauwelijks nog sprake, het is eerder een harmonie van vele objecten waarin het al zich kan projecteren. Het is als de verwezenlijking van een omheinde wereld (domein): als een andere realiteit in de algemene realiteit. Deze harmonie kan zich vertalen in een architecturaal gegeven, een tuin of in een weidser landschap.

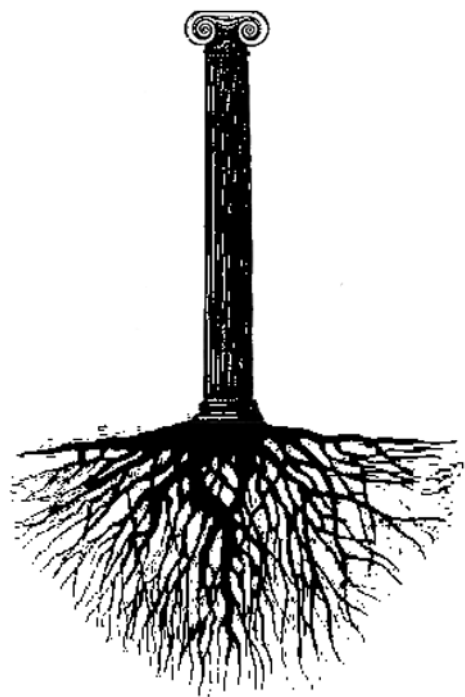
Tevens onderscheidt het zich van andere kunst omdat het geen snelle of affe objecten zijn. In tegenstelling, het gaat meestal over een levenswerk: het is een werk waarmee of waarin geleefd wordt. Daarom kan men er een heel leven aan bouwen of aan verbouwen. Domeinkunst is geen exclusieve expressie van de al kunstenaar, het kan ook een medium zijn voor een specifiek project.

Burg Allgarid

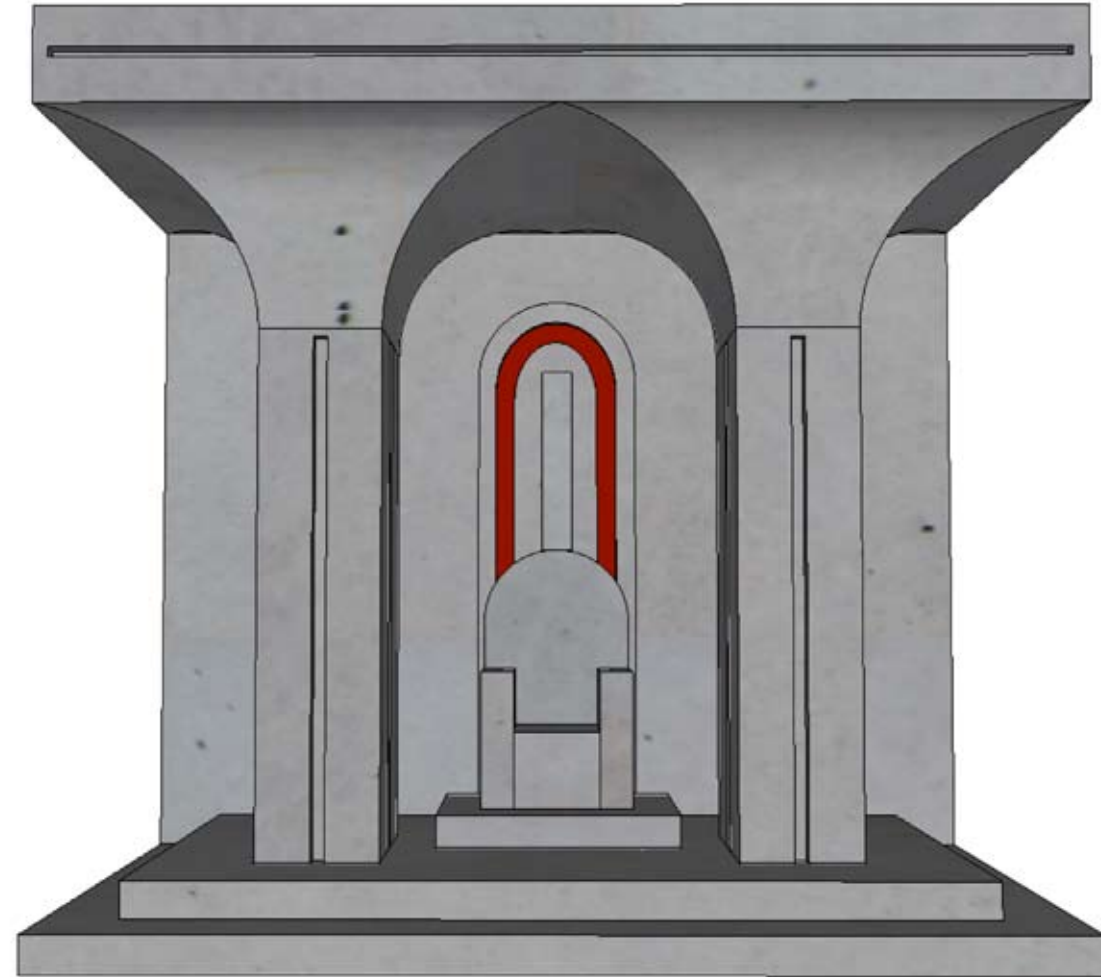

Tempel

De ontwerpen die u hier aanschouwde zijn publieke tempels. De enthousiaste voorbijganger wordt aangezet om de troon te bestijgen waarop hij of zij kan neerkijken op de massa of het landschap: van hieruit wordt zijn of haar individu fysiek en kan hij of zij zich in de ervaring meten met koning en god. Sommige tempels zijn voor een algemene omgeving, andere ontwerpen voor een bepaald landschap. Ze moeten enerzijds een ervaring opwekken, anderzijds een episch gedachtegoed communiceren. Naast de publieke tempel is er de private tempel die niet publiek getoond hoeft te worden. Ook de private tempel is een troon, die evenwel niet letterlijk verheven hoeft te zijn, maar die eerder in de schaduwen dient geplaatst te worden en waarop gezeten wordt om overpeinzingen te maken, tot rust te komen of te contempleren. Deze private tempel is de über-personificatie van het individu.

Reflectie

Burg Ullgarid is gemakkelijk in te kaderen in de stroming van de Domeinkunst zoals het in het Eben-Ezer hoofdstuk staat beschreven. Aan de hand van de tempels laat ik een andere manier zien waarbij Domeinkunst vorm krijgt. De gedachte van een tempel is dat er niet één tempel is als een manifest van een ideeëngoed, maar dat er een netwerk van tempels bestaat. Domeinkunst bestaat niet enkel uit een domein met al dan niet bepaalde symbolen en verwijzingen, dat zou al te plat zijn. Het domein in Domeinkunst heeft een concrete functie in te vullen. In Burg Ullgarid is het een omgeving waar echt geleefd moet worden, permanent of temporaal. Maar het kan ook om een museum gaan, een bibliotheek of een tempel. En hier zit het addertje onder het gras: het gaat niet om de concrete functie/het leven die hier plaats kan nemen, het gaat erom dat men het ideeëngoed, de symboliek en de verwijzingen integreert terwijl men in het domein leeft: men leidt met andere woorden een symbolisch leven. En dat is waar de brug tussen objectmatige kunst en Domeinkunst het verst reikt. Het gaat niet om een bezoek waarin bepaalde zaken gepercipieerd worden, de integratie van de symboliek kan alleen gebeuren wanneer men deel wordt van het project. Voor de hand liggend is het de kunstenaar zelf die de eerste deelachtige persoon wordt, maar het kan ook om enthousiastelingen gaan die participeren.

Domeinkunst staat evenwel ook open voor de normale bezoeker. Maar het komt er op aan dat de normale bezoeker de indruk heeft dat hij of zij kijkt of kennis maakt met een wereld die geïntegreerd is in een symbolisch leven. Men hoeft dus niet deel van het project te worden, de bezoeker moet wel kunnen aanvoelen dat er veel meer aan de hand is dan alleen maar het object en haar verwijzingen. Op die manier moet hij of zij kennis kunnen maken met het domein.

Doordat de troon niet zomaar een troon is, maar een tempel wordt de troon meer dan het object, het gaat deel uitmaken van een domein dat zich niet alleen verspreidt over een globalere wereld, het gaat ook deel uitmaken van een geestelijke wereld die niet alleen in het hoofd van de bezoeker moet ontstaan, maar die ook werkelijk bestaat. Ik zei eerder

dat Domeinkunst een concrete functie heeft in te vullen, maar eigenlijk bedoel ik dat het symbolisch leven er werkelijk moet plaatsgrijpen en dat de geestelijke wereld echt moet bestaan. Het bestaan van de geestelijke wereld en het symbolisch leven zijn één. De concrete functie wordt dan de concrete geestelijke wereld en het concrete symbolische leven.

Bij de al kunstenaar is dit geestelijk domein het al van de kunstenaar. Het geestelijk domein of het symbolisch leven hoeft dus geen groepsgebeuren te zijn, maar kan ook op één individu van toepassing zijn. Burg Ullgarid hoort eerder in deze categorie thuis. Hoewel ik ook hier een opening laat voor participatie. Dan wel niet in mijn burcht, maar wel met andere burchten of domeinen die zich verenigen in eenzelfde mentale wereld. (zie «The way to Ullgarid»)

Aan de oppervlakte is Domeinkunst niet meer dan een transformatie van het object naar een domein. Maar als de kunstenaar het naar een dieper niveau brengt wordt het de werkelijke of concrete realisatie van een wereld: materieel, geestelijk en persoonlijk. Voor mij is deze transformatie van kunstenaar tot schepper het hoogst haalbare niveau en de schepping de hoogste vorm van kunst.

Alles hangt natuurlijk af van de authenticiteit die de kunstenaar aan de dag legt. Moest de kunstenaar niet authentiek te werk gaan dan stelt zich natuurlijk de vraag wie de kunstenaar voor de gek houdt: de ander of zichzelf. Domeinkunst vraagt immers een zodanige toewijding en integratie in het leven van de kunstenaar dat het een sterk staaltje kunnen zou zijn moest hij of zij die afstand tot zichzelf heel die tijd kunnen volhouden. Natuurlijk zijn er altijd die lege dozen onder de kunstenaars die enkel op hun succes kunnen surfen. De pure creatieve impuls leidt immers ook tot geweldige variaties. Authentiek kan men pas beginnen te zijn als men de pure creatieve impuls leidt met het denken, en zo de motoriek van de creativiteit ondermijnt (zonder de creativiteit te ondermijnen). Wil men authentiek zijn leidt men het werk uiteraard naar de geest van de kunstenaar, niet naar waarmee men succes kent. Lang leve de volle dozen!

«*The Spirit of Contemplation*»
Albert Toft

Domeinkunst in al zijn volheid is een combinatie van de realisatie van een concrete en een mentale wereld. Domeinkunst kan ook minder dan deze volheid zijn en toch nog steeds als Domeinkunst gecategoriseerd worden, indien zo zie ik drie mogelijke vertakkingen.

In de meest toegankelijke vertakking wordt er een domein gemaakt zonder dat er een mentale wereld of een symbolisch leven aan te pas komt. In deze vorm is het domein terug een object geworden zoals in de klassieke Land Art, maar een object met de kenmerken van de Domeinkunst. Deze vertakking zou ik Oppervlakkige Domeinkunst noemen. Dit bedoel ik ook letterlijk: het is Domeinkunst die letterlijk aan de oppervlakte blijft (op de reële wereld).

Daarnaast komt logischer wijs de Mentale Domeinkunst, die zich enkel richt op de creatie of manipulatie van een geestelijke wereld en op die manier een mentaal domein schept. Ik denk dat ik op dit moment tot deze categorie zou kunnen gerekend worden. Zowel in mijn betrachting om een subcultuur te boetsen (Dark Folk) als in mijn betrachting een mythe te scheppen rond de figuur Rauk Ullgard en zijn wereld schep ik een mentaal domein. Ik ben daarnaast wel op weg naar een concrete realisatie, maar ik ben daar nu nog niet aan toe.

Een vertakking die nog niet aan bod is gekomen in dit boek is de Illustratieve Domeinkunst. Onder deze noemer zou ik alle illustraties plaatsen die een eigen authentieke visie trachten te geven over een subcultuur of een fantasiewereld door middel van een illustratie. Het wereldje van de illustratie houdt het helaas meestal bij design, waarbij naar een bestaande vorm of wereld wordt toegewerkt in de plaats ervan weg te trekken (naar de eigen wereld).

